

LBPRIS

We know
books

Pr. Lucian-Bogdan Coșeri

HRISTOS E ORTODOX

Agnos

Sibiu – 2022

Cuprins

<i>Scurt catehism biblic și nu numai...</i>	7
Cuvânt înainte	13
1. Sfânta Biserică	15
2. Sfânta Scriptură	33
3. Sfânta Tradiție	39
4. Sfintele Icoane	45
5. Sfânta Cruce	53
6. Maica Domnului	60
7. Despre Sfinți	67
8. Sfintele Moaște	75
9. Despre moarte și viața de apoi (Lumea de dincolo)	82
10. Despre pomenirea morților	97
11. Îngerul păzitor	113
12. Serbarea zilei de Duminică în locul Sâmbetei	129
13. Despre mâncărurile „necurate”	141
14. Vorbirea în limbi (Grossolalia)	145
15. Despre Post	151
16. Iisus, nu Isus	160
17. Sfintele Taine	164
17.1 Taina Sfântului Botez	164
17.2 Sfânta Taina a Mirungerii	189
17.3 Sfânta Taină a Împărtășaniei	193

<i>17.4 Sfânta Taină a Spovedaniei</i>	204
<i>17.5 Sfânta Taină a Preoției</i>	212
<i>17.6 Sfânta Taină a Cununii</i>	233
<i>17.7 Sfânta Taină a Maslului</i>	244
18. Apostazia	252
19. Concluzie	263
20. Bibliografie/Siteografie	275

1. Sfânta Biserică

Ce este Biserica după Sfânta Scriptură*

Biserica după *Sfânta Scriptură* are mai multe înțelesuri.

Prezentarea Bisericii ca Trup al lui Hristos, ale cărui mădulare sunt cei botezați în numele Sfintei Treimi, care prin silința lor împlinesc poruncile așezământului Capului ei, lăsate nouă prin Sfinții Apostoli.

„Ci precum într-un singur trup avem multe mădulare, și mădularele nu au toate aceleași lucrare, așa și noi, cei mai mulți, un trup suntem în Hristos și fiecare suntem mădulare unii altora” (Romani 12,4-5).

Ce este extrem de important, e faptul că Biserica Ortodoxă se încapățânează să rămână Una Sfântă Sobornicească și Apostolească, indiferent dacă vorbim despre Biserica din Serbia, Grecia, Bulgaria sau România. Rămâne una și aceeași.

Cine este capul acestui trup?

Este Însuși Mântuitorul Iisus Hristos, precum scrie:

„El este capul trupului, adică al Bisericii” (Coloseni 1,18).

* Structura dialogată a primelor capitole este împrumutată din *Cartea de Rugăciuni*, apărută cu binecuvântarea Înalt Preasfinției Sale Teofil, Arhiepiscop al Clujului, Vadului și Feleacului, Cluj-Napoca, 1990.

„Mai presus de toate L-a dat pe El cap Bisericii” (Efeseni 1,22).

„Pentru că bărbatul este cap femeii, precum și Hristos este cap Bisericii, trupul Său, al cărui mântuitor este” (Efeseni 5,23).

Mădularele trupului Bisericii au aceeași slujire?

Mădularele trupului Bisericii nu au toate aceeași slujire, ci fiecare după măsura darului primit, astfel:

„Pe unii i-a pus Dumnezeu în Biserică: întâi pe Apostoli, al doilea pe prooroci, al treilea pe învățători, apoi pe cei ce au darul de a face minuni; apoi darurile vindecărilor, ajutătorilor, cârmuirile, felurile limbilor” (1 Corinteni 12,28).

Așadar, în Biserică nu pot fi toți preoți (ca și la celelalte culte), pentru că nici mădularele trupului nu au aceeași slujire, astfel:

„Dacă tot trupul ar fi ochi, unde ar fi auzul? Și dacă ar fi auz, unde ar fi mirosul?” (1 Corinteni 12,17).

Cine poate să fie preot în Biserică?

„Numai cel chemat de Dumnezeu, după cum și Aaron” (Evrei 5,4).

În consecință, nu oricine poate fi preot, ci numai cei chemați de Dumnezeu și cărora li s-a împărtășit darul Preoției, prin Sfânta Taină a Preoției sau a Hirotoniei sau a „punerii mâinilor.”

Mântuitorul Hristos și-a ales mai întâi pe cei 12 Apostoli:

„Și când s-a făcut ziuă, a chemat la Sine pe ucenicii Săi și a ales dintre ei doisprezece, pe care i-a numit Apostoli” (Luca 6,13).

Apoi a ales 72 de ucenici:

„...Domnul a ales alți șaptezeci (și doi) și i-a trimis câte doi înaintea feței Sale, în fiecare cetate și loc, unde însuși avea să vină” (Luca 10,1).

Iar mai pe urmă Apostolii au așezat 7 diaconi:

„...și au ales pe Ștefan, bărbat plin de credință și de Duh Sfânt, și pe Filip, și pe Prohor, și pe Nicanor, și pe Timon, și pe Parmena, și pe Nicolae, prozelit din Antiohia” (Faptele Apostolilor 6,5).

Sfinții Apostoli aveau de la Domnul însărcinarea de a predica Evanghelia, de a săvârși Sfintele Taine și de a conduce credincioșii la sfințenie și la mântuire.

Apostolii au așezat apoi episcopi și preoți:

„Și hirotonindu-le preoți în fiecare Biserică, rugându-se cu postiri, i-au încredințat pe ei Domnului în care crezuseră” (Faptele Apostolilor 14,23).

„Pentru aceasta te-am lăsat în Creta, ca să îndrep-tezi cele ce mai lipsesc și să așezi preoți prin cetăți, precum ți-am rânduit” (Tit 1,5).

Acestora, adică preoților, le-au dat puterea de a îndeplini slujba apostolească, preoțească, cu toate drepturile și cu toate îndatoririle.

Sfântul Apostol Pavel spune episcopilor și preoților:

„Drept aceea luați aminte de voi înșivă și de toată turma, întru care Duhul Sfânt v-a pus pe voi

episcopi, ca să păstrați Biserica lui Dumnezeu, pe care a câștigat-o cu însuși sângele Său" (Faptele Apostolilor 20,28).

Ceea ce dovedește încă odată căci Biserica este condusă de către Hristos în chip nevăzut, și de către episcopi și preoți în chip văzut.

Este limpede că în Biserică unii sunt păstorii, iar alții sunt cei păstoriți. Păstorii sunt așezați de Dumnezeu Duhul Sfânt, ci nu de oameni, ori de ei înșiși. Astfel, nu oricine poate îndeplini slujba de păstor, ci doar cei ce au acest dar primit de la Duhul Sfânt:

„Pe preoții cei dintre voi îi rog ca unul ce sunt împreună-preot și martor al patimilor lui Hristos și părtaș al slavei celei ce va să se descopere: Păstoriți turma lui Dumnezeu, odată în paza voastră, cercetând-o, nu cu silnicie, ci cu voie bună, după Dumnezeu, nu pentru câștig urât, ci din dragoste" (1 Petru 5,1-2).

În Vechiul Testament erau preoți?

Nu, doar cei dintr-o anumită seminție precum scrie:

„Să iei la tine pe Aaron, fratele tău, și pe fiii lui, ca, dintre fiii lui Israel să-mi fie preoți Aaron și fiii lui Aaron" (Ieșirea 28,1).

„Iată ce trebuie să săvârșești asupra lor, când îi vei sfinți să-Mi fie preoți..." (Ieșirea 29,1).

Așadar, în *Vechiul Testament* puteau fi preoți numai urmașii lui Aaron, iar leviții erau slujitori ai Templului

și ajutători ai preoților în rânduiala slujirii preoțești. Aceștia erau numai de parte bărbătească, din seminția lui Levi.²

Preoția era socotită un dar de la Dumnezeu, pe care nu puteau să-l aibă toți.

De aceea, dacă ar fi încercat cineva să se facă preot fără să fi avut această chemare de la Dumnezeu și darul preoției, fără să fi fost dintre cei rânduiți și sfințiți de către Dumnezeu, trebuiau să fie omorâți.

„...iar de se va apropia cineva străin, să fie omorât” (Numerii 3,10).

„Iar în partea de dinainte a cortului adunării, spre răsărit, trebuia să-și așeze tabăra Moise și Aaron și fiii acestuia, cărora li se încredințase paza locașului sfânt în locul fiilor lui Israel. Iar de se va apropia vreun străin, să fie omorât” (Numerii 3,38).

În consecință, cei care s-au făcut singuri „preoți”, fără să fi fost chemați de Dumnezeu, erau omorâți, aceștia fiind pildă tuturor celor ce mai practică și astăzi unele ca acestea.

Dumnezeu i-a pedepsit cumplit, a despiciat pământul, fiind înghițiți, nemaiaivând niciunul scăpare. Cine se joacă de-a preotul, pretinzându-se că și este, va fi pedepsit.

² Prot. Dr. Petru, Deheleanu, Profesor al Academiei de Teologie din Arad, *Manual de sectologie*, Ed. Tipografia Diecezană, Arad, 1948, p. 370.

Rânduiala Bisericii (prin gesturi)

Căci scris este:

„Dumnezeu nu este al neorânduiei, ci al păcii”
(1 Corinteni 14, 33).

Rânduiala Bisericii Ortodoxe este lăsată nouă de către Mântuitorul Hristos, Care a predat-o Sfinților Apostoli, Sfinților Părinți, păstrându-se clară și neștirbită până în zilele noastre. La rândul nostru și noi avem aceeași datorie, de a le preda în continuare urmașilor noștri, această moștenire sfântă.

Hristos și Apostolii practicau rituri și simboluri.

— **Îngenuncheau:**

Sfântul Arhidiacon Ștefan se ruga lui Dumnezeu în genunchi.

„Și îngenunchind, a strigat cu glas mare: Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta! Și zicând acestea, a murit” (Faptele Apostolilor 7, 60).

Sfântul Petru, când a înviat pe Tavita.

„Și Petru, scoțând afară pe toți, a îngenunchiat și s-a rugat și, întorcându-se către trup a zis: *Tavita scoală-te!* Iar ea și-a deschis ochii și, văzând pe Petru, a șezut” (Faptele Apostolilor 9, 40).

Sfântul Apostol Pavel, în Milet.

„Și după ce a spus acestea, plecându-și genunchii, s-a rugat împreună cu toți aceștia” (Faptele Apostolilor 20, 36).

„...împreună cu femeii și copii, plecând genunchii pe țărni, ne-am rugat” (Faptele Apostolilor 21, 5).

„Pentru aceasta îmi plec genunchii înaintea Tatălui Domnului nostru Iisus Hristos” (Efeseni 3, 14).

„Ca într-un numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cerești, și al celor pământești, și al celor dedesubt” (Filipeni 2, 10).

Mântuitorul Hristos îngenunchează.

„Și El S-a depărtat de ei ca la o aruncătură de piatră și, îngenunchind, Se ruga (Luca 22, 41).

— Făceau metanii (închinări până la pământ)

Mântuitorul, în grădina Ghețimani, căzând cu fața la pământ, Se ruga.

„Și mergând puțin mai înainte, a căzut cu fața la pământ, rugându-Se și zicând: *Părintele Meu, dacă este cu putință, să treacă de la Mine paharul acesta! Însă nu precum voiesc Eu, ci precum Tu voiești*” (Matei 26,39).

Sfintele femei pe când se întorceau de la Mormânt.

„Dar când mergeau ele să vestească ucenicilor, iată Iisus le-a întâmpinat zicând: Bucurați-vă! Iar ele, apropiindu-se, au cuprins picioarele Lui și I s-au închinat” (Matei 28,9).

„...căzând cu fața la pământ, se va închina lui Dumnezeu, mărturisind că Dumnezeu este într-adevăr printre noi” (1 Corinteni 14, 25).

„Iar ei, închinându-se Lui, s-au întors în Ierusalim cu bucurie mare” (Luca 24,52).

„Atunci douăzeci și patru de bătrâni, căzând înaintea Celui ce ședea pe tron, se închinau Celui ce este viu în vecii vecilor” (Apocalipsa 4,10).

„Și cei douăzeci și patru de bătrâni, care șed înaintea lui Dumnezeu pe scaunele lor, au căzut cu fețele la pământ și s-au închinat lui Dumnezeu” (Apocalipsa 11,16).

— Binecuvântau cu mâinile

Mântuitorul binecuvintează copiii.

„Și luându-i în brațe, i-a binecuvântat punându-și mâinile peste ei” (Marcu 10,16).

„Și i-a dus afară până spre Betania și ridicându-și mâinile, i-a binecuvântat” (Luca 24,50).

— Practicau ridicarea mâinilor la rugăciune

„Vreau deci ca bărbații să se roage în tot locul, ridicând mâini sfinte, fără de mânie și fără șovăire” (1 Timotei 2,8).

„Noaptea ridicați mâinile voastre spre cele sfinte și binecuvântați pe Domnul” (Psalmi 133,2).

— Punerea mâinilor

Invocarea și pogorârea Duhului Sfânt în Sfânta Taină a Mirului celor botezați în Hristos.

„Atunci își puneau mâinile peste ei, și ei luau Duh Sfânt” (Faptele Apostolilor 8,17).

„Și punându-și Pavel mâinile peste ei, Duhul Sfânt a venit asupra lor...” (Faptele Apostolilor 19,6)

Duhul Sfânt în Sfânta Taină a Hirotoniei.

„Pe care i-au pus înaintea apostolilor, și ei rugându-se, și-au pus mâinile peste ei” (Faptele Apostolilor 6,6).

„Nu fi nepăsător față de harul care este întru tine, care ți s-a dat prin proorocie cu punerea mâinilor mai-marilor preoților” (1 Timotei 4,14).

— Vindecarea bolnavilor:

„Iar prin mâinile apostolilor se făceau semne și minuni multe în popor” (Faptele Apostolilor 5,12).

„...peste cei bolnavi își vor pune mâinile și se vor face sănătoși” (Marcu 16,18).

„Și s-a întâmplat ca tatăl lui Publius zăcea în pat, cuprins de friguri și de urdinare de sânge, la care intrând Pavel și rugându-se, și-a pus mâinile peste el și l-a vindecat” (Faptele Apostolilor 28,8).

— Se foloseau veșminte liturgice, ca și astăzi:

„Când vei veni, adu-mi felonul pe care l-am lăsat în Troada, la Carp, precum și cărțile, mai ales pergamele” (2 Timotei 4,13).

În întreg capitolul 28 din cartea Ieșirea, a *Vechiului Testament*, ne este prezentată vestimentația sau veșmintele preoților, cu „fire de aur, mătase, pietre de smarald”, că tot este atât de contestată „măreția” veșmintelor preoțești din zilele noastre. Aici vedem cu adevărat cât de scumpe erau veșmintele în *Vechiul Testament*; astăzi acel fir de aur este închipuit de un fir galben de mătase foarte subțire, neavând niciun fel de valoare materială. Aviz amatorilor.

La Sfintele slujbe și la Sfintele Taine se practica un anumit ritual, folosindu-se diferite obiecte și mișcări simbolice, care s-au păstrat până astăzi.

Rolul Bisericii în lume este acela de a păstra peste veacuri învățătura adevărată dăruită ei de către Mântuitorul Iisus Hristos.

„Biserica Dumnezeuului celui viu, stâlp și temelie a adevărului” (1 Timotei 3,15).

Un alt scop al Bisericii este de a face să rodească dreapta credință prin darurile Sfântului Duh, din Sfintele Taine, și de a-i aduce pe toți laolaltă.

„Ca un aluat în făină” (Matei 13,33).

Adevărul dăruit tuturor, aducând **„pe pământ pace, între oameni bunăvoie” (Luca 2,14).**

Cu adevărat, din cauza slăbiciunilor omenești și a păcatelor oamenilor, situația Bisericii pe pământ este precară și foarte împărțită. Însă Biserica nu se reduce numai la ceea ce se constată pe pământ, deoarece ea își are fundamentul în Sfânta Treime, iar rugăciunea Mântuitorului a fost ca toți să fim una, și prin aceasta se străduiește și Biserica astăzi, să se împlinească dorința stăruitoare a Domnului Hristos, precum ne și spune prin următoarele cuvinte:

„Mă rog... și pentru cei ce vor crede în Mine, prin cuvântul lor, ca toți să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine și Eu întru Tine, așa și aceștia în Noi să fie una, ca, lumea să creadă că Tu M-ai trimis” (Ioan 17,20-21).